

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Idy Hanzelovej v právnej veci navrhovateľky **Ing. K. Š.**, zastúpenej JUDr. Ing. V. Š. proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o **výšku starobného dôchodku**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 17. júna 2008, č.k. 5 Sd 151/04-125, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 17. júna 2008, č.k. 5 Sd 151/04-125, v napadnutej potvrdzujúcej časti **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom zo 17. júna 2008, č.k. 5 Sd 151/04-125 v spojení s uzneseniami č.k. 5Sd 151/04-125 z 24. septembra 2008 a č.k. 5Sd 151/04-145 z 26. novembra 2008 zastavil konanie vo veci preskúmania rozhodnutia odporkyne číslo X. zo dňa 9. júna 2005. Súčasne potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 3. júna 2004, ktorým odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č.100/1988 Zb. a podľa § 259, § 261 ods. 1 a § 293a ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004 Z.z. (ďalej len „zák.č.461/2003 Z.z.) od 1.februára 2004 priznala navrhovateľke starobný dôchodok v sume 9 761 Sk mesačne, ako aj rozhodnutie odporkyne číslo X. zo 14.apríla 2007, ktorým

odporkyňa podľa § 21 zák.č.100/1988 Zb. a podľa § 259, § 261 ods.1 a § 293a ods.3 a 4 zák.č.461/2003 Z.z. a čl. 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č.1408/71 rozhodla, že navrhovateľke od 1.mája 2004 vznikol nárok na starobný dôchodok v sume 9 761 Sk mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľka požiadala o priznanie starobného dôchodku od 1. februára 2004, pričom dôchodkový vek 56 rokov dosiahla 2. januára 2000, teda za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. Po dovŕšení dôchodkového veku bola navrhovateľka naďalej nepretržite zamestnaná a o priznanie starobného dôchodku požiadala od 1.februára 2004 za účinnosti zák.č. 461/2003 Z.z. Krajský súd konštatoval, že odporkyňa postupovala pri výpočte starobného dôchodku navrhovateľky i pri jeho úpravách v súlade so zákonom, lebo dobu štúdia v Poľsku navrhovateľke nie je možné hodnotiť v plnom rozsahu, nakoľko podľa čl. 45 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č.1408/71 členský štát započíta doby poistenia tak, akoby sa dosiahli podľa jeho právnych predpisov v prípade, že tieto doby poistenia sa započítavajú podľa právnych predpisov iného členského štátu, v tomto prípade Poľskej republiky a pre odporkyňu je záväzné potvrdenie poľského nositeľa poistenia o hodnotení doby štúdia navrhovateľky v rozsahu 19 mesiacov.

Rozsudok krajského súdu v potvrdzujúcej časti napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním. Nesúhlasila s právnym názorom krajského súdu a namietala, že jej nebola zhodnotená doba štúdia v Poľskej republike v plnom rozsahu 66 mesiacov. Poukazovala na skutočnosť, že doba štúdia jej bola v Poľskej republike zhodnotená v rozsahu 19 mesiacov len z toho dôvodu, že v Poľsku odpracovala iba 57 mesiacov. Keďže podľa právnych predpisov Slovenskej republiky sa započítava do doby poistenia doba štúdia v celom rozsahu, mala jej byť doba štúdia na vysokej škole v Poľskej republike v rozsahu zvyšných 47 mesiacov započítaná pre výpočet dôchodku v Slovenskej republike.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že pri rozhodovaní o nároku na starobný dôchodok navrhovateľky prihliadala podľa čl. 45 nariadenia Rady (EHS) č.1408/71 i k dobám zamestnania získaným na území Poľskej republiky. Dobu štúdia navrhovateľky od 1.októbra 1961 do 31.marca 1967, ktorú získala v Poľskej republike jej hodnotili na základe formulára E 205 PL, vyhotoveného poľským nositeľom poistenia, podľa ktorého z doby štúdia v rozsahu 66 mesiacov, je možno ako dobu poistenia hodnotiť 19 mesiacov.

Pri rozhodovaní o dôchodkovej dávke má odporkyňa zákonnú povinnosť riadiť sa údajmi uvedenými cudzím nositeľom sociálneho poistenia a nemôže ich meniť. Navrhovateľke preto nie je možné hodnotiť zvyšných 47 mesiacov štúdia v Poľskej republike. Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal rozsudok krajského súdu v napadnutej časti bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Nebolo sporné, že navrhovateľka ako občianka Poľskej republiky študovala na vysokej škole v Poľskej republike od 1. októbra 1961 do 31. marca 1966, bola tu zamestnaná od 2. októbra 1967 do 30. júna 1972 a následne sa presťahovala na Slovensko.

Sporným medzi účastníkmi konania bolo započítanie doby štúdia na účely starobného dôchodku priznaného v Slovenskej republike v celom rozsahu 66 mesiacov, nielen v rozsahu odporkyňou hodnotených 19 mesiacov.

Keďže navrhovateľka bola po dovŕšení dôchodkového veku 56 rokov nepretržite zamestnaná až do 31. januára 2004, odporkyňa posudzovala výšku starobného dôchodku tak podľa zák.č. 100/1988 Zb., ako aj podľa zák.č. 461/2003 Z.z. a rozhodnutím z 3.júna 2004 jej starobný dôchodok priznala v sume 9 761 Sk mesačne, určenej podľa zák.č. 461/2003, pričom v tomto rozhodnutí neprihliadla na doby poistenia navrhovateľky v Poľskej republike.

V zmysle § 11 zák.č.100/1988 Zb. pre vznik nároku na dôchodok a jeho výšku sa z dôb zamestnania a náhradných dôb získaných v cudzine, *ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak*, hodnotí štúdium po skončení povinnej školskej dochádzky.

Pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sa doby poistenia osôb, ktoré boli poistené tak na území Slovenskej republiky, ako aj na území Poľskej republiky, hodnotili na základe Dohovoru medzi Československou republikou a Poľskou republikou o sociálnom poistení z 5.apríla 1948, uverejneného v Zbierke zákonov pod číslom 261/1948 Sb. (ďalej len „Dohovor“). Dohovor je medzinárodnou zmluvou, ktorá hodnotenie doby štúdia upravuje inak ako ustanovenie § 11 zák.č.100/1988 Zb.

V zmysle článku 14 ods.1 Dohovoru v spojení s § 11 zák.č.100/1988 Zb. a § 261 zák.č. 461/2003 Z.z. sa príspevkové obdobia a náhradné obdobia (doba štúdia) u osôb poistených na území oboch zmluvných štátov hodnotia len pre posúdenie splnenia podmienky potrebnej doby pre vznik nároku na starobný dôchodok.

Pre vymeranie starobného dôchodku, t.j. pre jeho výšku sa však podľa čl.14 ods.2 druhá veta v spojení s § 11 zák.č.100/1988 Zb. a § 261 zák.č.461/2003 Z.z. do úvahy berú len vnútroštátne doby poistenia, t.j. doby poistenia na území Slovenskej republiky.

Vzhľadom na uvedené aj podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa rozhodnutím z 3.júna 2004 pri určení výšky starobného dôchodku k 1.februáru 2004 bez zohľadnenia doby štúdia v Poľsku postupovala v súlade so zákonom.

Vzhľadom na vstup Slovenskej republiky a Poľskej republiky do Európskej únie dňom 1.mája 2004 posúdila odporkyňa nárok na starobný dôchodok navrhovateľky ku dňu 1. mája 2004 podľa článku 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva (ďalej len „Nariadenie“). Rozhodnutím zo 14. apríla 2007 rozhodla, že navrhovateľke vznikol od 1.mája 2004 nárok na starobný dôchodok v sume 9 761 Sk mesačne, pričom pri výpočte výšky dôchodku hodnotila dobu štúdia v rozsahu 19 mesiacov na základe potvrdenia o dobe poistenia vyhotoveného nositeľom poistenia v Poľskej republike; keďže suma takto vypočítaného dôchodku je rovnaká ako suma vypočítaná podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, v súlade s článkom 46 ods.3 Nariadenia sa podľa tohto rozhodnutia navrhovateľke naďalej vypláca starobný dôchodok priznaný rozhodnutím z 3. júna 2004.

Z ustanovení článkov 45 a 46 ods.1 a 2 Nariadenia vyplýva, že *doby poistenia* získané podľa predpisov dvoch členských štátov Európskej únie *sa* na účely posúdenia vzniku nároku na starobný dôchodok a na účely určenia výšky starobného *dôchodku* *započítavajú podľa právnych predpisov toho členského štátu, v ktorom boli získané*. To znamená, že pokiaľ nositeľ poistenia Poľskej republiky vo formulári E 205 PL osvedčil, že doba štúdia navrhovateľky sa považuje podľa právnych predpisov Poľskej republiky za dobu poistenia iba v rozsahu 19 mesiacov a sám túto dobu ako dobu poistenia nezhodnotil v plnom rozsahu

trvania (66 mesiacov), potom odporkyňa ako nositeľ sociálneho zabezpečenia v Slovenskej republike bola údajmi formulára E 205 PL viazaná.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že odporkyňa dobu štúdia navrhovateľky v Poľskej republike hodnotila pre výšku starobného dôchodku v rozsahu 19 mesiacov v súlade s platnými právnymi predpismi a krajský súd nepochybil, keď preskúmané rozhodnutia odporkyne potvrdil. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyňa nemá nárok na náhradu trov konania.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2009

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová